

Nr 92

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1957/58, i vad avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

Statens allmänna fastighetsfond

1:o) Vissa byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 1 beträffande kapitalbudgeten (bilaga 29, punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1957), vilket avser vissa ombyggnadsarbeten inom kemiska institutionen vid universitetet, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 105 000 kronor.

2:o) Nybyggnad för de geografiska och mineralogisk-geologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2 och 3), vilket avser medelsanvisning för byggnadsföretagets fortsättande, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Nybyggnad för de geografiska och mineralogisk-geologiska institutionerna vid universitet i Uppsala* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

3:o) Nybyggnad för zoofysiologiska institutionen vid universitetet i Uppsala. Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 3 och 4) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

För förberedande arbeten för ifrågasvarande byggnadsföretag har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 100 000 kronor. Kostnaderna för byggnadsföretaget enligt prisläget år 1955 uppskattades i fjol (bil. 29, punkten 3) för de då planerade arbetena till 1 900 000 kronor. *Byggnadsstyrelsen* har nu meddelat, att av 1955 års universitetsutredning utarbetade prognoser rörande det framtida elevantalet vid universitet och

högskolor föranlett en ny programutredning, varvid hänsyn måst tagas förutom till det ökade behovet av utrymmen för undervisning även till kravet på tjänsterum och forskningsmöjligheter för den utökade lärarpersonalen. På grund härav hade ett nytt skissförslag uppgjorts, enligt vilket kostnaderna för byggnadsföretaget preliminärt beräknats till cirka 3 600 000 kronor. För påbörjande av byggnadsföretaget har byggnadsstyrelsen för nästa budgetår hemställt om ett anslag av 500 000 kronor.

Departementschefen har förklarat sig icke ha något att erinra mot beräkningen av kostnaderna för byggnadsföretaget samt har föreslagit, att för nästa budgetår anvisas 500 000 kronor för dettas påbörjande.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Nybyggnad för zoofysiologiska institutionen vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

4: o) **Nybyggnad för växtbiologiska och limnologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 4), vilket avser upprättande av fullständiga handlingar och vidtagande av andra förberedande åtgärder för ifrågavarande nybyggnad, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för växtbiologiska och limnologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

5: o) **Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 5—7), vilket avser dels slutförande av om- och tillbyggnad av zoologiska institutionen, dels uppförande av personalbyggnad för botaniska trädgården, dels ombyggnadsarbeten i gamla kemiska institutionen, dels ock vissa byggnadsarbeten inom den av universitetet i Lund förvärvade fastigheten stadsägan nr 244 därstädes, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 750 000 kronor.

6: o) **Nybyggnad för humanistiska fakulteten vid universitetet i Lund.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, s. 7 och 8) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

I skrivelse den 25 september 1956 har *byggnadsstyrelsen* med anledning av framställningar från universitetets sida hemställt om anvisande av, bland annat, ett anslag av 500 000 kronor för påbörjande av en för humanistiska fakulteten avsedd tillbyggnad vid den geologisk-geografiska institutionsbyggnaden. Den totala byggnadskostnaden för ifrågavarande nybyggnad be-

räknar byggnadsstyrelsen enligt prisläget den 1 juli 1956 till 3 460 000 kronor.

Departementschefen har anfört bland annat följande.

Behovet av en nybyggnad för humanistiska fakulteten gör sig främst på grund av den stora ökningen av antalet studerande i de humanistiska ämnena starkt gällande. Jag anser mig därför böra biträda byggnadsstyrelsens förslag om uppförande av en nybyggnad för fakulteten. Den av styrelsen beräknade kostnaden för nybyggnaden anser jag mig böra godtaga. I enlighet med föreliggande förslag torde för nästa budgetår till ifrågavarande ändamål böra anvisas ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och hemställer förty,

att riksdagen må till *Nybyggnad för humanistiska fakulteten vid universitetet i Lund* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

7:o *Nybyggnad för patologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund.* Kungl. Maj:t har (punkt 7, s. 8—14) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att träffa avtal med Malmöhus läns landsting angående samarbete i fråga om uppförande och drift av nybyggnad för patologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund, dels ock till Nybyggnad för patologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Till nybyggnad för bakteriologiska institutionen vid universitetet i Lund anvisades för budgetåret 1947/48 ett investeringsanslag av 500 000 kronor. I skrivelse den 20 november 1956 har *byggnadsstyrelsen* hemställt dels att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för budgetåret 1957/58 till nybyggnad för patologiska institutionen i Lund m. m. anvisa de tidigare till nybyggnad för bakteriologiska institutionen avsedda medlen, 500 000 kronor, dels att Kungl. Maj:t måtte godkänna ett av kanslern för rikets universitet tillstyrkt förslag till avtal mellan staten och Malmöhus läns landsting om samarbete i fråga om uppförande och drift av patologiska och bakteriologiska institutionerna vid Lunds universitet och vissa centrallaboratorier vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund.

Beträffande lydelsen av ifrågavarande avtalsförslag m. m. torde utskottet få hänvisa till statsrådsprotokollet.

Departementschefen har anfört bland annat följande.

De bakteriologiska och patologiska institutionerna vid universitetet i Lund är båda inrymda i en sjuttioårig byggnad, belägen på lasarettets södra område. Utifrån nutida krav på institutionslokaler för här ifrågavarande ändamål torde byggnaden få anses synnerligen bristfällig. Det är vitsordat att båda institutionerna arbetar under ytterst ogynnsamma förhållanden. Till belysning härav må exempelvis nämnas, att patologiska institutionens obduktionslokaler och därtill hörande anordningar anses försvära ett tillbörligt hygieniskt utförande av obduktionerna. Smittrisken för båda institutio-

nernas personal och där arbetande studenter har påtalats av ämnesföreträdarna. I flera andra avseenden av betydelse för institutionernas uppgifter i forskningens, undervisningens och sjukvårdens intressen utgör de trånga och olämpliga utrymmena ett allvarligt hinder.

Frågan om nya lokaler för institutionerna har sedan länge varit aktuell. Att frågans lösning fördröjts sammanhänger i hög grad med att avtal icke kunnat träffas mellan staten och Malmöhus läns landsting rörande institutionernas drift. Detta beror i sin tur bland annat på att enighet icke kunnat uppnås mellan landstinget och Sveriges läkarförbund rörande vissa spörsmål av väsentlig betydelse för lösandet av förstnämnda avtalsfråga.

Byggnadsstyrelsen har numera — under hänvisning till föreliggande av universitetsmyndigheterna tillstyrkta och av landstinget godkända avtalsförslag — redovisat en ny plan för byggnadsfrågans lösning. Denna plan innebär i korthet att en gemensam nybyggnad uppföres för patologiska institutionen, rättsmedicinska institutionen och rättsläkarstationen. Byggnaden föreslås bli förlagd till ett universitetet tillhörigt område i stadens norra del. Genom en transportkulvert avses byggnaden bli ansluten till lasarettets kulvertsystem. Totalkostnaderna har beräknats till 4 400 000 kronor, av vilket belopp 3 500 000 kronor hänför sig till patologiska institutionen, 300 000 kronor till kulvertförbindelsen samt 600 000 kronor till rättsmedicinska institutionen och rättsläkarstationen.

Enligt vad jag inhämtat från byggnadsstyrelsen är här ifrågavarande byggnad planerad så, att en tillbyggnad till densamma kan ske för beredande av nya lokaler bland annat för bakteriologiska institutionen.

Vad angår frågan om kostnadsfördelningen innebär avtalsförslaget, att staten och landstinget vardera skall svara för hälften av kostnaderna för patologiska institutionen och kulvertförbindelsen. Rättsmedicinska institutionen och rättsläkarstationen, vilka helt faller inom statens verksamhetsfält, beröres icke av avtalsförslaget. Kostnaderna för dessa delar av byggnadsföretaget avses sålunda stanna på statsverket. För statens vidkommande beräknas sålunda totalkostnaderna till 2 500 000 kronor, medan motsvarande kostnader för landstingets del skulle uppgå till 1 900 000 kronor.

Beträffande den ställiga finansieringen av projektet har byggnadsstyrelsen föreslagit, att 500 000 kronor ställes till förfogande för nästa budgetår genom att de tidigare för nybyggnad för bakteriologiska institutionen avsedda odisponerade medlen anvisas för det nya ändamålet.

Jag har för egen del blivit starkt övertygad om behovet av att förevarande byggnadsfråga nu löses. Byggnadsstyrelsens förslag synes mig också ändamålsenligt utformat. Genom detta förslag tillgodoses också det viktiga önskemålet om en fortsatt lokalmässig samordning av de patologiska och rättsmedicinska institutionerna samt rättsläkarstationen. Jag anser mig därför böra förorda att förslaget lägges till grund för beslut i ärendet.

För den bakteriologiska institutionens vidkommande innebär förslaget, att denna institution tills vidare får stanna kvar i nuvarande institutionsbyggnad. Trots att ökade utrymmen efter patologiska institutionens överflyttning till den avsedda nybyggnaden torde komma att ställas till bakteriologiska institutionens förfogande, bör lokalfrågornas lösning i nu ifrågavarande del betraktas som ett provisorium.

De beräknade kostnaderna för den planerade nybyggnaden har icke givit mig anledning till erinran. Från statsfinansiell synpunkt synes mig det föreslagna avtalet godtagbart med avseende på såväl byggnadskostnadernas som driftkostnadernas fördelning.

Såsom framgår av det föregående innehåller avtalsförslaget vissa bestäm-

melser rörande förening av professorstjänst med befattning som överläkare. I anslutning till innehållet i dessa bestämmelser har också villkorliga avtal träffats mellan landstinget och Sveriges läkarförbund angående reglering av därmed sammanhängande anställnings- och ersättningsfrågor. Enligt min mening synes hithörande frågor böra ytterligare övervägas, innan sluttlig ställning toges till föreliggande förslag till avtal mellan staten och landstinget. Det synes mig emellertid lämpligt, att Kungl. Maj:t utverkar riksdagens bemyndigande att — efter den ytterligare beredning som kan finnas erforderlig — träffa definitivt avtal med landstinget i nu avsedda byggnadsärenden. Vid sådant förhållande torde anslagsfrågan redan nu böra lösas.

Byggnadsstyrelsens förslag att 500 000 kronor bör anvisas för nästa budgetår anser jag mig böra godtaga. Jag anser mig emellertid icke böra tillstyrka, att det för budgetåret 1948/49 till Nybyggnad för bakteriologiska institutionen vid universitetet i Lund anvisade investeringsanslaget disponeras för ändamålet. Enligt min mening bör ett nytt investeringsanslag i stället anvisas. Något medgivande från riksdagens sida angående fortsatt disposition av den vid utgången av budgetåret 1956/57 förefintliga behållningen å förutnämnda investeringsanslag till Nybyggnad för bakteriologiska institutionen vid universitetet i Lund torde icke böra utverkas.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, hemställer, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att träffa avtal med Malmöhus läns landsting angående samarbete i fråga om uppförande och drift av nybyggnad för patologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund;

b) till *Nybyggnad för patologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

8: o) **Nybyggnad för växtfysiologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 14 och 15), vilket avser upprättande av fullständiga handlingar och vidtagande av andra förberedande åtgärder för en nybyggnad för växtfysiologiska, biokemiska och medicinsk-kemiska institutionerna samt avdelningen för analytisk kemi vid universitetet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för växtfysiologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

9: o) **Tillbyggnad till arkivet för dekorativ konst vid universitetet i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 15 och 16), vilket avser ytterligare medelsanvisning för byggnadsföretagets genomförande, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillbyggnad till arkivet för dekorativ konst vid universitetet i Lund* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 80 000 kronor.

10: o) **Nybyggnad för medicinska fakulteten vid universitetet i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 16—20), vilket avser medelsanvisning för byggnadsföretagets fortsättande, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Nybyggnad för medicinska fakulteten vid universitetet i Göteborg* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 7 000 000 kronor.

11: o) **Nybyggnad för filosofiska fakulteten vid universitetet i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 20), vilket avser medelsanvisning för uppgörande av ritningar och vidtagande av andra förberedelser för en första etapp av en nybyggnad för filosofiska fakulteten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för filosofiska fakulteten vid universitetet i Göteborg* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

12: o) **Vissa byggnadsarbeten vid karolinska mediko-kirurgiska institutet.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 20—21) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har för nästa budgetår hemställt om anvisande av 700 000 kronor till utbyggnad av karolinska institutets fysiologiska institution. Det för utbyggnaden i dess helhet erforderliga investeringsanslaget uppskattas till 1 155 000 kronor.

Departementschefen har anfört bland annat följande.

Vägande skäl har enligt min mening anförts för den föreslagna utbyggnaden av fysiologiska institutionen. Den av byggnadsstyrelsen gjorda uppskattningen av kostnaderna härför har icke givit mig anledning till erinran. Jag anser mig böra tillstyrka, att för nästa budgetår anvisas 500 000 kronor till byggnadsarbetenas påbörjande.

Utskottet. Med biträdande av Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid karolinska mediko-kirurgiska institutet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

13: o) **Vissa byggnadsarbeten inom kvarteret Vega i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 21—23), vilket avser vissa ändringsarbeten inom huvudbyggnaden och den s. k. gamla bergsskolan i kvarteret Vega, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten inom kvarteret Vega i Stockholm* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

14: o) **Vissa ombyggnadsarbeten vid tandläkarhögskolan i Malmö.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 23), vilket avser avslutande av vissa ombyggnadsarbeten, föranledda av den av statsmakterna beslutade ökade elevintagningen vid högskolan, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ombyggnadsarbeten vid tandläkarhögskolan i Malmö* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 120 000 kronor.

15: o) **Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 23—28), vilket avser medelsanvisning för byggnadsföretagets fortsättande, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 4 574 000 kronor.

16: o) **Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 28—32) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 929 100 kronor. Det äskade beloppet avses för påbörjande av nybyggnad för högskolans bibliotek, för slutförande av nybyggnad för avdelningen för elektroteknik samt för anläggning av idrottsplats.

Departementschefen har anfört bland annat följande.

I likhet med överstyrelsen finner jag angeläget, att frågan om nybyggnad för högskolans bibliotek, som sedan länge stått på högskolans byggnadsprogram, icke vidare uppskjutes. Enligt föreliggande förslag beräknas den erforderliga medelsanvisningen för nybyggnaden enligt 1955 års kostnads-läge till 2 450 000 kronor. Mot dessa beräkningar har jag ingen erinran. Överstyrelsen har föreslagit, att härav för nästa budgetår anvisas 1 500 000 kronor. För egen del förordar jag, att till byggnadsföretagets påbörjande för nästa budgetår anvisas ett belopp av 500 000 kronor.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har Chalmerska byggnads-kommittén numera framlagt vissa alternativa förslag rörande den utökning av elektrotekniska avdelningens lokalutrymmen, som nödvändig göres av den i fjol beslutade ökningen av antalet studerande vid avdelningen. Överstyrelsen har i likhet med kollegienämnden stannat för ett förslag till lösning, innebärande en nybyggnad i två plan för en beräknad totalkostnad av 565 000 kronor. Jag biträder detta förslag. Till ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats 300 000 kronor. För byggnadsföretagets genomförande erfordras sålunda ytterligare 265 000 kronor, vilket belopp bör anvisas för nästa budgetår.

Enligt avtal den 20 och den 23 augusti 1949 mellan kronan och Göteborgs stad har, bland annat, staden åtagit sig att på kronans bekostnad utföra en ny idrottsanläggning i stället för idrottsplatsen Gibraltarvallen, vilket område avses bli disponerat för högskolans räkning. Kostnaderna för den nya anläggningen har senast beräknats till 660 000 kronor, vilket belopp redan anvisats. Prisssegringar och vissa icke förutsedda arbetstekniska faktorer har emellertid sedermera föranlett en höjning av de beräknade kostnaderna till 824 100 kronor. Jag anser mig med hänsyn till vad byggnadsstyrelsen anfört icke böra motsätta mig att skillnaden mellan nämnda belopp, 164 100 kronor, anvisas för nästa budgetår till arbetenas slutförande.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 929 100 kronor.

17: o) **Om- och tillbyggnad av lärarhögskolan i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 32 och 33), vilket avser slutförande av vissa ändringsarbeten inom folkskolan i Fredhäll, vilken fungerar såsom övningsskola vid lärarhögskolan, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av lärarhögskolan i Stockholm* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 190 000 kronor.

18: o) **Vissa byggnadsarbeten vid läroanstalterna för blinda.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 33 och 34), vilket avser vissa byggnadsarbeten vid hantverksskolan för blinda män i Kristinehamn, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid läroanstalterna för blinda* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 260 000 kronor.

19: o) **Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva.** Kungl. Maj:t har (punkt 19, s. 34—39) föreslagit riksdagen att dels godkänna vad departementschefen förordat i fråga om dispositionen av återstoden av det för budgetåret 1951/52 under statens allmänna fastighetsfond anvisade investeringsanslaget till Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna, i vad anslaget avser skolorna i Vänersborg, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna av byggnadsstyrelsen träffat avtal angående försäljning till Örebro stad av tomten nr 1 i kvarteret 74 Flugsnapparen i Örebro Nikolai församling, dels ock till Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

Skolorna för döva i Vänersborg

Till om- och nybyggnadsarbeten vid dövskolorna anvisades för budgetåret 1951/52 ett investeringsanslag av 810 000 kronor, varav 710 000 kronor var avsedda för byggnadsarbeten vid barndoms- och fortsättningsskolorna för döva i Vänersborg (prop. 1951: 65; SU 1951: 109; Rskr 1951: 194). Med undantag för vissa ombyggnadsarbeten samt anordnande av hobbyrum och samlingsal avslutades sistnämnda arbeten våren 1953. På grund av särskilda skäl har de återstående arbetena ännu inte kommit till utförande, varför av de för skolorna i Vänersborg beräknade medlen kvarstår ett odisponerat belopp av 180 000 kronor.

I skrivelse den 14 april 1956 har *skolornas styrelse* hemställt om förnyad utredning rörande dövskolornas i Vänersborg lokalförhållanden. Styrelsen

framhåller bland annat, att det nuvarande internatet för barnen i klasserna 1—4 är inrymt i en tvåvåningars byggnad från slutet av 1800-talet. I den första våningen inryms pojkar och i den andra flickorna, tillsammans 50 barn. Enligt styrelsens mening måste förhållandena i byggnaden betecknas som synnerligen otillfredsställande och i fråga om de sanitära förhållandena anser styrelsen, att det inte är obefogat att tala om ett nödläge. Styrelsen understryker betydelsen av att barnen i 7-årsåldern, som tages från sina föräldrahem och omplanteras i en helt ny miljö, ofta utan att kunna få förklarad för sig varför, får tillfredsställande förläggingsförhållanden.

Efter att i samråd med skolöverstyrelsen och skolornas styrelse ha verkställt av Kungl. Maj:t anbefalld utredning rörande skolornas lokalfråga har *byggnadsstyrelsen* framlagt förslag till en fullständig upprustning av skolorna. De sammanlagda kostnaderna för av byggnadsstyrelsen föreslagna byggnadsåtgärder beräknas enligt prisläget 1956 till 3 100 000 kronor.

Specialskolan för tal- och hörselskadade i Örebro

Vid dövundervisningens förstatligande år 1938 upprättades vid förutvarande femte dövskoldistriktets skola i Örebro en specialskola för oegentligt döva med 95 elever fördelade på 8 klassavdelningar.

För skolans fastigheter i kvarteret Flugsnapparen planerades med anledning härav en om- och tillbyggnad. Ritningar upprättades för ändamålet i januari 1939. Medel för igångsättande av detta företag anvisades av 1939 års riksdag och ställdes till byggnadsstyrelsens förfogande. Sedermera har Kungl. Maj:t föreskrivit, att dessa medel endast fick tas i anspråk för uppgörande av ritningar, entreprenadhandlingar och dylikt. Byggnadsarbetena kom på grund av världskrigets utbrott ej till utförande. De begränsade och otillfredsställande lokalerna vållade emellertid skolan avsevärda svårigheter. Ett nytt förslag upprättades därför i oktober 1940, denna gång till en nybyggnad på annan tomt. Det ekonomiska läget hindrade även detta förslag att utföras. En tillfällig förbättring av skolans lokaler åstadkoms år 1945 genom att rektorsbostaden togs i anspråk för undervisningsändamål samtidigt som vissa reparationsarbeten utfördes. Medel för dessa arbeten, 59 000 kronor, anvisades av 1944 års riksdag.

Antalet klassavdelningar har under åren vuxit för att numera utgöra 14 avdelningar med omkring 145 elever. Skolan är därmed i vad avser elevantalet landets största barndomsskola för döva barn. Den disponerar emellertid de minsta fastigheterna och har de minsta lokalerna. Detta beror delvis på att skolan är den enda skola, som är helt anordnad som externat. Men även de lokaler, som utnyttjas för rena undervisningsändamål, är vid övriga skolor i regel flera och större än vid Örebro skolan, där elevantalet per klassavdelning är störst.

Alltsedan hösten 1945 har det varit mycket svårt att skaffa erforderligt antal fosterhem. Skolan står därmed inför nödvändigheten att själv sörja för inkvartering av de elever som ej kan beredas plats i fosterhem. Enligt *skolöverstyrelsens* mening är en sådan omvandling av skolan ofrånkomlig, var-

vid elevhem för i första hand klasserna 1—4 bör upprättas. Förutom erforderliga specialrum för teckning, naturkunnsighet, hantverk m. m. beräknar skolöverstyrelsen dessutom att antalet klassrum behöver ökas till 18.

Byggnadsstyrelsen, som utrett Örebro skolans lokalbehov, har i skrivelse den 31 augusti 1955 hemställt om ett anslag av 800 000 kronor för inköp av tomt och påbörjande av en första byggnadsetapp för nämnda skolas behov. Härvid har styrelsen anfört bland annat följande.

De ritningar som upprättats på grundval av det sålunda utredda lokalprogrammet har visat att den tillgängliga tomtytan är alltför liten för att rymma de erforderliga tillbyggnaderna. Efter gjorda undersökningar har det visat sig, att den enda utvägen att lösa denna lokalfråga synes vara att på annat, välbeläget markområde uppföra nya byggnader för skolan. Örebro stad har, efter samråd med byggnadsstyrelsen, för detta ändamål anvisat ett område inom kvarteret Skatan, cirka 500 meter från den nuvarande skolan. För ändamålet erforderlig markareal skulle där kunna åstadkommas genom sammanslagning av en rad mindre tomter avsedda för bostadsbebyggelse.

Staden har vidare för att möjliggöra det planerade byggnadsföretaget låtit upprätta förslag till stadsplaneändring för det berörda kvarteret. Ägaren till de obebbyggda tomterna har förklarat sig villig att sälja dessa för ett belopp av 550 000 kronor. Vid den värdering som byggnadsstyrelsen företagit i samråd med Örebro stad har detta belopp dock befunnits vara alltför högt. Då ägaren icke är villig att acceptera lägre belopp, synes de ifrågakvarterets tomterna, vilka genom berörda stadsplaneändring avsetts för allmänt ändamål, få inlösas genom expropriationsförfarande.

Byggnadsstyrelsen har vidare med representanter för Örebro stad diskuterat stadens övertagande av skolans nuvarande tomt och byggnader (tomten nr 1 i kvarteret 74 Flugsnapparen). Ett preliminärt avtal har upprättats mellan Kronan och staden beträffande överlåtelsen. Under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande av avtalet kommer skolan att successivt kunna överflyttas till nya lokaler i den takt, som nybyggnader för skolan kan ske.

Byggnadsstyrelsen har låtit upprätta ritningar till nybyggnader för skolan på den nya tomten. Fullt utbyggd skulle skolan komma att omfatta nybyggnad för skollokaler, innehållande bl. a. 18 klassrum, erforderliga specialsalar och samlingssal, två elevbyggnader för vardera 48 elever och en gymnastikbyggnad. Den totala kostnaden har beräknats till 4 400 000 kronor, vartill kommer kostnad för marklösen. Från kostnaden avgår den summa staden enligt avtalsförslaget skulle komma att betala för den gamla fastigheten, 818 000 kronor.

Utbyggnaden av den nya skolan synes böra ske i etapper, varvid skolans behov av specialrum i första hand behöver tillgodoses.

Departementschefen har anfört bland annat följande.

Lokalerna för dövskolorna i Vänersborg är i fråga om trivsel, bekvämlighet och hygien delvis mycket otillfredsställande och har sedan länge varit i behov av att ersättas eller förbättras. Specialskolan i Örebro är också den inrymd i otidsenliga och obekväma lokaler, vilka dessutom är klart otillräckliga i förhållande till antalet barn med förutsättningar att följa den mera avancerade undervisning för hörselskadade, som denna skola erbjuder.

Mot de av byggnadsstyrelsen nu framlagda förslagen i syfte att få till stånd en ordentlig förbättring av lokalförhållandena vid dövskolorna i såväl Vänersborg som Örebro har jag inte funnit anledning till erinran.

De vid 1951 års riksdag beslutade byggnadsarbetena vid skolorna i Vänersborg synes, i hittills icke utförda delar, inte böra komma till utförande enligt nämnda beslut. De bör i stället genomföras i sammanhang med den mera omfattande ny- och ombyggnad, som jag nu anser böra komma till stånd vid denna skola, varvid för ändamålet tidigare anvisade men ännu icke ianspråktaga medel torde böra disponeras för det mera omfattande byggnadsföretaget. Av de sammanlagda kostnaderna för detta, 3 100 000 kronor, har byggnadsstyrelsen beräknat, att ett belopp av 600 000 kronor erfordras för nästa budgetår. Till disposition för ändamålet finnes enligt styrelsens beräkningar redan dels icke disponerade 180 000 kronor av de vid 1951 års riksdag anvisade medlen för skolornas i Vänersborg om- och nybyggnad, dels ock 70 000 kronor, vilka av styrelsen kan disponeras av anslaget till merkostnader för vissa byggnadsarbeten, eller sammanlagt 250 000 kronor. Jag anser mig för egen del böra förorda, att härutöver ett belopp av 100 000 kronor anvisas för nästa budgetår till påbörjande av en första etapp av det föreslagna byggnadsprogrammet för Vänersborgsskolorna. För detta ändamål kommer därvid att under budgetåret 1957/58 kunna disponeras sammanlagt (180 000 + 70 000 + 100 000 =) 350 000 kronor.

Beträffande *specialskolan i Örebro* har föreslagits bland annat, dels att ny tomt för skolbyggnaden anskaffas, dels ock att den nuvarande skoltomten och skolbyggnaden försäljes till Örebro stad. Enligt ett mellan byggnadsstyrelsen och staden upprättat preliminärt köpeavtal skulle staden erlägga 818 000 kronor för denna fasta egendom. Beträffande avtalets närmare innehåll torde jag få hänvisa till handlingarna i ärendet. Riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta om godkännande av ifrågavarande avtal torde böra inhämtas.

För förvärv av den nya tomten — vilket såsom byggnadsstyrelsen anfört torde komma att ske genom expropriation — samt för påbörjande av en första byggnadsetapp, omfattande specialrumslänga jämte pannrum, anser jag mig för nästa budgetår böra förorda en medelsanvisning av 500 000 kronor.

Enligt mina beräkningar erfordras alltså för de ifrågavarande byggnadsarbetena vid dövskolorna för nästa budgetår ett investeringsanslag av (100 000 + 500 000 =) 600 000 kronor.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förevarande förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna vad departementschefen förordat i fråga om dispositionen av återstoden av det för budgetåret 1951/52 under statens allmänna fastighetsfond anvisade investeringsanslaget till Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna, i vad anslaget avser skolorna i Vänersborg;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av byggnadsstyrelsen träffade avtalet angående försäljning till Örebro stad av tomten nr 1 i kvarteret 74 Flugsnapparen i Örebro Nikolai församling;

c) till *Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

Statens utlåningsfonder

20: o) **Statens lånefond för universitetsstudier.** Kungl. Maj:t har (punkt 21, s. 40 och 41) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 6 000 000 kronor, vilket innebär oförändrad medelsanvisning.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nils Theodor Larsson m. fl.* (I: 118) och den andra inom andra kammaren av herr *Nihlfors m. fl.* (II: 128), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att till statens lånefond för universitetsstudier för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 8 300 000 kronor;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Gärde Widemar m. fl.* (I: 359) och den andra inom andra kammaren av herr *Helén m. fl.* (II: 445), i vilka hemställts, såvitt här är i fråga, att riksdagen måtte till statens lånefond för universitetsstudier för budgetåret 1957/58 anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 2 300 000 kronor uppräknat investeringsanslag av inalles 8 300 000 kronor.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 128 och II: 445.

För budgetåret 1956/57 är ifrågavarande anslag uppfört med 6 000 000 kronor. För utlåning innevarande läsår har disponerats dels nyssnämnda belopp, dels ock 1 000 000 kronor av i fonden tillgängliga medel eller sålunda sammanlagt 7 000 000 kronor.

Garantilånenämnden föreslår för nästa budgetår ett investeringsanslag av 8 300 000 kronor, vars fördelning framdeles bör bestämmas av Kungl. Maj:t. Till stöd härför anför nämnden följande.

Garantilånenämndens förslag till utlåning under budgetåret 1957/58 räknar i första hand med anslag till 2 400 fortsatta lån. Fortsatt lån skall jämlikt lånereglementet med förtursrätt beviljas tidigare låntagare så länge han med omsorg och framgång bedriver sina studier. Statsstipendienämnderna har uppskattat behovet av fortsatta lån till sammanlagt 2 500 enligt sinsemellan något varierande beräkningsmetoder. Föregående år uppskattade statsstipendienämnderna behovet till 1 863 fortsatta lån för läsåret 1956/57. I verkligheten utdelades emellertid 1 792 dylika lån. Garantilånenämnden har funnit det mest konsekvent att antaga, att av dem, som erhållit räntefritt lån för 1956/57, kommer proportionsvis lika stor andel att behöva fortsatt lån under 1957/58 som motsvarande andel närmast föregående år. Denna andel utgjorde i procent räknat i Uppsala 79, i Lund 78, i Stockholm 65 och i Göteborg 68. Användes samma procenttal beträffande årets siffror erhålles det förut angivna antalet, 2 400 fortsatta lån. Med ett genomsnittligt lånebelopp på 2 200 kronor i anslutning till det under innevarande budgetår gällande erfordras för 2 400 fortsatta lån 5 280 000 kronor.

Nya lån har för de tre senaste läsåren tilldelats respektive 785 av 1 659 sökande, 1 073 av 2 968 sökande och nu senast 1 484 av 3 337 sökande. Procentuellt har alltså för läsåren 1954/55, 1955/56 och 1956/57 respektive 47, 36 och 44 procent av ansökningarna till nya lån kunnat bifallas.

Garantilånenämnden har — mot bakgrunden av den av realskoleutredningen angivna 20-procentiga ökningen i antalet studentexamina från år 1956 till år 1957 — förutsatt att ökningen i antalet ansökningar till nya lån kommer att bli minst lika stor som innevarande år, d. v. s. 12 procent, vilket skulle leda till 3 740 dylika ansökningar. Garantilånenämnden föreslår med hänvisning till den nämnda ökningen i antalet studentexamina samt till det stora otillfredsställda lånebehovet, att antalet nya lån ökas med 20 procent för budgetåret 1957/58 till 1 780 (1 484 + 296), vilket med ett genomsnittligt lånebelopp på 2 200 kronor kräver 3 920 000 kronor. Därmed skulle möjlighet ges, att andelen bifallna ansökningar gällande nya lån återigen kunde uppgå till c:a 47 procent. Enligt uppgift från statskontoret kan behållningen å lånefonden vid ingången av budgetåret 1957/58 uppskattas till c:a 900 000 kronor. Garantilånenämndens förslag till utlåning medför därför, att fonden under budgetåret 1957/58 bör tillföras en kapitalinvestering på (5 280 000 + 3 920 000 — 900 000 =) 8 300 000 kronor.

Departementschefen har anfört i huvudsak följande.

Frågavarande investeringsanslag är för innevarande budgetår uppfört med 6 000 000 kronor. Vid anslagets anvisande räknades med att för utdelning av lån under budgetåret skulle därjämte kunna disponeras en till omkring 640 000 kronor beräknad behållning å fonden vid ingången av budgetåret. Nämnda behållning visade sig sedermera uppgå till 1 000 000 kronor. För innevarande budgetår har därför för utdelning av lån kunnat disponeras 7 000 000 kronor. Garantilånenämnden föreslår, att anslaget för nästa budgetår höjes till 8 300 000 kronor, och utgår därvid från att för utdelning av lån under samma budgetår härutöver skall vara tillgänglig en till omkring 900 000 kronor uppskattad behållning å fonden vid ingången av sistnämnda budgetår. För egen del anser jag mig böra föreslå, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 6 000 000 kronor. Jag räknar därvid med att av fondmedel tillika kommer att kunna disponeras minst 900 000 kronor för utdelning av lån under nästa budgetår.

Utskottet. Från skilda synpunkter är det angeläget att ytterligare vidga och stimulera rekryteringen till de högre utbildningsbanorna. Enligt utskottets mening tala därför i och för sig starka skäl för att ifrågavarande anslag i enlighet med garantilånenämndens förslag och yrkandena i motionerna för nästa budgetår uppräknas med 2 300 000 kronor. Emellertid har utskottet vid sin prövning av förevarande anslagsfråga ansett sig böra godtaga Kungl. Maj:ts förslag om oförändrat anslagsbelopp, främst med hänsyn till att Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition föreslagit en ytterligare utbyggnad av naturastipendiesystemet. I detta sammanhang vill utskottet även erinra om att genom riksdagens i fjol fattade beslut om ändrade grunder för beviljande av studielån med statlig kreditgaranti antalet studerande, som kunna få studielån med dylik garanti, från och med innevarande budgetår i det närmaste fördubblats. Utskottet avstyrker alltså bifall till motionerna I: 118 och II: 128 samt I: 359 och II: 445, sistnämnda två motioner såvitt här är i fråga. Då låneformen är den för statsverket minst betungande av de nuvarande direkta studentsociala stödåtgärderna förutsätter dock utskottet, att möjligheterna att förstärka medelsanvisningen till ifrågavarande ändamål vid höstens budgetarbete noga övervägas.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet, att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 118 och II: 128 samt I: 359 och II: 445, sistnämnda två motioner såvitt här är i fråga, till *Statens lånefond för universitetsstudier* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 6 000 000 kronor.

21: o) **Allmänna studielånefonden.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, s. 41—43) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 10 500 000 kronor, innebärande en ökad medelsanvisning av 1 000 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två inom andra kammaren av herr *Malmberg* (II:208) och herr *Onsjö* (II:443) väckta motioner, i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att till Allmänna studielånefonden för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 11 200 000 kronor.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna.

Studiehjälpsnämnden har hemställt om en höjning av förevarande anslag med 1 700 000 kronor till 11 200 000 kronor. Nämnden uttalar därvid liksom tidigare år, att otillräckliga medel hindrat en tillfredsställande långivning, och framhåller ånyo, att låneformen på längre sikt är mindre betungande för statsverket än annan ekonomisk studiehjälp och att de till fonden i form av amorteringar återbördade medlen successivt stegras år efter år, vilket medför att under kommande år så småningom en minskning av investeringsanslagen kan ske. I fråga om beräkningen av anslagsbehovet för budgetåret 1957/58 anför studiehjälpsnämnden i huvudsak följande.

Under de två senast förflutna budgetåren har mediantalet för lånen varit 1 600 kronor. Den något rikligare medelstillgången för budgetåret 1956/57 har vid hittills företagna utdelningar av lån visat sig medföra en höjning av mediantalet till 1 750 kronor. Detta är emellertid ej tillräckligt, och fortfarande är antalet större lån, särskilt maximala å 2 500 respektive 3 000 kronor, alltför litet. En genomgång av ett års ansökningar visar, att rimliga anspråk skulle tillfredsställas, om lånen i stort sett fördelades så, att högsta beloppet tillfölle en tredjedel, omkring 2 000 kronor likaledes en tredjedel och lägre belopp återstående tredjedel av låntagarna. En sådan utdelning förutsätter ett medeltal per lån å minst 2 000 kronor, vilket belopp nämnden anser böra läggas till grund för beräkningen av anslagsbehovet nästkommande budgetår. Antalet lån har de två senaste budgetåren varit omkring 6 800, vilket antal synes bli något överskridet nu löpande budgetår. Då ökningen kan antagas fortsätta, eftersom nya läroanstalter med lånerätt tillkommit, räknar nämnden med omkring 7 000 låntagare budgetåret 1957/58. För dessa skulle då behövlig lånesumma uppgå till 14 000 000 kronor. Under budgetåret beräknas i amorteringar inflyta omkring 3 000 000 kronor. Erforderlig kapitalinvestering skulle därför bli 11 000 000 kronor.

Nämnden erinrar om sitt tidigare förslag, att icke-svenska elever vid läro-

anstalter, där studielån är den normala studiehjälpen, skulle erhålla rätt till studiehjälp, vilket skulle innebära en lånesumma på 200 000 kronor. Lägges denna summa till den nyss angivna blir erforderlig kapitalinvestering 11 200 000 kronor.

Departementschefen har anfört huvudsakligen följande.

Jag har tidigare denna dag redovisat mina ställningstaganden till studiehjälpsnämndens förslag om studiehjälp till icke-svenska elever. Av vad jag därvid förordat följer att studielån skall kunna ifrågakomma för icke-svenska elever utom i vissa undantagsfall.

Föregående år beräknades, att i amorteringar under budgetåret 1956/57 skulle inflyta omkring 2 000 000 kronor. Investeringsanslaget höjdes för nämnda budgetår med 1 000 000 kronor. Under nästa budgetår beräknar nämnden inflytande amorteringar till omkring 3 000 000 kronor. Redan detta innebär en avsevärd ökning av de för utdelning av studielån tillgängliga medlen. Härutöver anser jag mig böra tillstyrka en höjning av investeringsanslaget med 1 000 000 kronor till 10 500 000 kronor. Summan av de för nästa budgetår tillgängliga medlen kan enligt mitt förslag sålunda beräknas utgöra 13 500 000 kronor. Om antalet låntagare — inberäknat icke-svenska studerande — i anslutning till studiehjälpsnämndens beräkningar uppskattas till omkring 7 100, kommer medeltalet per lån att kunna höjas till omkring 1 900 kronor för nästa budgetår.

Utskottet. Ifrågavarande investeringsanslag har för budgetåret 1956/57 höjts med 1 000 000 kronor. Härigenom och till följd av att de till fonden i form av amorteringar inflytande medlen ökat ha lånebeloppen kunnat något höjas. Medianvärdet för lånen, som budgetåret 1955/56 var 1 600 kronor, har sålunda innevarande budgetår stigit till 1 750 kronor. Vid beräkningen av anslagsbehovet för nästa budgetår har studiehjälpsnämnden räknat med ett genomsnittligt lånebelopp av 2 000 kronor och uppskattat antalet låntagare — inberäknat icke-svenska studerande — till 7 100. Nämnden har under dessa förutsättningar begärt en med 1 700 000 kronor ökad medelsanvisning.

Departementschefen, som i likhet med nämnden beräknat inflytande amorteringar till omkring 3 000 000 kronor eller till 1 000 000 kronor mer än innevarande budgetår, har förordat, att anslaget uppräknas med 1 000 000 kronor. Därest antalet låntagare i enlighet med nämndens beräkningar uppskattas till 7 100 kommer enligt departementschefen medeltalet per lån att kunna höjas till omkring 1 900 kronor för nästa budgetår.

I motionerna II: 208 och II: 443 har nu hemställts, att anslaget måtte jämlikt studiehjälpsnämndens förslag uppräknas med 1 700 000 kronor eller alltså med 700 000 kronor mer än Kungl. Maj:t föreslagit.

Med hänsyn till att ifrågavarande låneverksamhet — även om den nu kräver betydande anslag — på längre sikt är långt mindre betungande för statsverket än annan ekonomisk studiehjälp, hade utskottet gärna sett att departementschefen vid budgetavvägningen hade kunnat finna utrymme för en ytterligare uppräkning av anslaget till det belopp, som studiehjälpsnämnden föreslagit. Då emellertid ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag innebär att

de för utdelning av studielån tillgängliga medlen kommer att öka med lägst 2 000 000 kronor, varigenom en höjning med i runt tal 150 kronor per lån vid av nämnden beräknat antal lånesökande blir möjlig, är utskottet icke berett att för nästa budgetår föreslå en större uppräknings av anslaget än Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet finner det emellertid synnerligen angeläget, att Kungl. Maj:t för 1958 års riksdag framlägger förslag om ökad medelsanvisning till detta ändamål.

Av den ståndpunkt utskottet sålunda intagit följer, att utskottet biträder Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och alltså icke funnit sig böra tillstyrka bifall till motionerna II: 208 och II: 443.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna II: 208 och II: 443, till *Allmänna studielånefonden* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 10 500 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd

22: o) **Lån till Uppsala studentkår.** I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Osvald m. fl.* (I: 120) samt den andra inom andra kammaren av herr *Munktell m. fl.* (II: 129), har hemställts, att 1957 års riksdag måtte anvisa ett lån å 1 280 000 kronor till Uppsala studentkår för uppförande och inredande av en studentmatsal med cirka 260 platser och kafélokaler.

I den mån redogörelse i det följande icke lämnas för motiveringen till nämnda yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 129.

Till stöd för yrkandet har i motionerna anförts bland annat följande.

Med stor förvåning och djup besvikelse har Uppsala studentkår måst konstatera, att Kungl. Maj:t icke heller i årets statsverksproposition föreslagit riksdagen att anvisa medel för uppförande av en studentmatsal i Uppsala.

Sedan mycket lång tid tillbaka har tillkomsten av en av studenterna själva driven matsal framstått som ett av de mest angelägna studentsociala önskemålen för uppsalastudenterna. Vid upprepade tillfällen, och senast genom underdåniga skrivelser 1952, 1954, 1955 och 1956, har studentkåren gjort framställningar om statsmedel för uppförande och inredande av en dylik matsal.

Med anledning av att 1954 års skrivelse icke föranledde någon Kungl. Maj:ts åtgärd, väcktes vid 1955 års riksdag två likalydande motioner (I: 294) samt (II: 334), med hemställan, att 1955 års riksdag måtte utverka att Uppsala studentkår beviljades ett lån å 985 000 kronor för uppförande och inredande av en studentmatsal med ca 200 platser och kafélokaler. Vid 1956 års riksdag väcktes åter i samma fråga två liklydande motioner, inom första kammaren av herr *Osvald m. fl.* (I: 248) samt inom andra kammaren av herr *Munktell m. fl.* (II: 399).

I 1955 års motioner framhölls att »Uppsala studentkår är den enda större studentkår i landet, som saknar både en av studenterna själva driven och kontrollerad restaurang och egna förvaltnings- och expeditionslokaler. Des-

sa brister har varit kännbara i över hundra år, och i likaledes över hundra år har studenterna i Uppsala arbetat på att avhjälpa dem.

Beträffande Uppsala studentkårs trängande behov av lokaler framhölls i 1956 års motioner:

Uppsala studentkårs trängande behov av lokaler torde helt sakna motstycke bland landets övriga studentkårer. Den med hänsyn till de senaste årens kraftigt ökade studentantal växande administrationen och förvaltningen har medfört, att de av Uppsala universitet förhyrda kårlokalerna inle längre ens kan betraktas som en tillfredsställande nödlösning i avvaktan på bättre villkor.

I sitt utlåtande över ifrågavarande motioner anförde statsutskottet bl. a. följande.

Utskottet får med anledning av förevarande motioner erinra om att staten tillhandahåller kårlokaler för de studerande vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, tandläkarhögskolorna, gymnastiska centralinstitutet, skogshögskolan, veterinärhögskolan och lantbrukshögskolan. Under fonden för låneunderstöd har vidare under senaste budgetåren anvisats investeringsanslag till ränte- och amorteringsfria lån åt Akademiska föreningen i Lund och åt tekniska högskolans i Stockholm studentkår för utbyggnad av respektive kårlokaler. För detta ändamål har vidare utskottet under närmast föregående punkt tillstyrkt anvisande av ett investeringsanslag till lån åt Chalmers tekniska högskolas studentkår.

Mot bakgrunden härav synes i princip även Uppsala studentkår böra kunna komma i åtnjutande av lån av statsmedel för ifrågavarande ändamål.

Studentkårens i motionerna omnämnda framställning i ämnet hösten 1954 är alltså beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Med hänsyn härtill och då utskottet icke ansett sig böra i anledning av motionerna förorda något investeringsanslag för nästa budgetår synes det böra i första hand ankomma på Kungl. Maj:t att pröva frågan om möjligheterna att framdeles bereda utrymme för en kapitalinvestering för ändamålet.» Riksdagen följde utskottets förslag.

1956 års motionärer framhöll vidare: »Ehuru några medel således icke anvisades för budgetåret 1955/56, ansåg studentkåren likväl det vara nödvändigt att redan i början av vårterminen 1955 tillsätta en särskild byggnadskommitté att fullfölja det arbete, som dittills utförts av studentkårens konviktoriekommitté, vilken till huvudsaklig uppgift haft att verkställa den förberedande planeringen för uppförande av en studentmatsal.

Byggnadskommittén har genom egna utredningar erhållit bekräftelse på att de principiella lösningar för det planerade byggnadsprojektet, som den föregående konviktoriekommittén förordat, är realistiska och ändamålsenliga. Sålunda har byggnadskommittén genom förhandlingar med de kommunala myndigheterna funnit, att den planerade byggnadens förläggning i kvarteret *Ubbö* icke kommer att möta några hinder ur stadsplanesynpunkt. En driftekonomisk utredning rörande landets övriga studentmatsalar har vidare givit vid handen, att en matsal med den kapacitet, som tidigare föreslagits, ur lönsamhetssynpunkt måste anses synnerligen lämplig.»

Då det under våren 1955 visade sig, att frågan om en ny byggnad för administrationslokaler för Uppsala universitet hade mycket hög prioritet i universitetets utbyggnadsplan, och då man från både studentkårens och universitetets sida sedan lång tid tillbaka räknat med att denna byggnad måste förläggas till samma kvarter i vilket man planerat att uppföra kårhus och konviktorium, träffades under maj månad 1955 överenskommelse mellan Uppsala studentkår och Uppsala universitet, i detta ärende företrätt

av kungl. byggnadsstyrelsen, om samgående i en gemensam arkitektpristävling rörande bebyggelsen inom detta kvarter. Härvid eftersträvade man särskilt att få till stånd en samordnad planering för hela kvarteret och kunna tillvarata möjligheterna till gemensamma nyttigheter såsom panncentral, parkeringsplatser m. m. I juli 1955 kunde en arkitektpristävling om Uppsala studentkårs och Uppsala universitets bebyggelse i kvarteret Ubbo utlysas. I motionerna 1956 framhölls beträffande arkitektpristävlingen bl. a.: »Tävlingsförslagen skall enligt programmet vara inlämnade senast den 1 februari 1956 och vara så utformade, att de kan läggas till grund för utförande. I tävlingsprogrammet påpekas särskilt att ansökan om statsanslag för konviktorielokalerna alltjämt ligger under Kungl. Maj:ts prövning, varför dessa lokaler bör utformas inom ramen för tidigare beräknade kostnader för den planerade studentmatsalen.»

Under de senaste åren har ett flertal utredningar angående studentantalets sannolika utveckling under tiden intill 1970 publicerats. Här om framhölls i 1956 års motioner: »Samtliga prognoser pekar på att antalet studerande vid universitet och högskolor under den närmaste tioårsperioden kommer att stiga med 50—100 %. För att planlägga den högre undervisningen och planera den upprustning av de högre undervisningsanstalterna, som erfordras för att de väntade stora studentkullarna skall kunna beredas tillfredsställande högskoleutbildning, har 1955 års universitetsutredning tillsatts. Det är med glädje man från alla håll konstaterat ett stigande intresse från statsmakternas sida för den högre utbildningens utbyggnad och effektivisering. Det måste dock anses vara ett oavvisligt krav, att det jämsides med den erforderliga förstärkningen av institutioner och undervisningsresurser också företas en upprustning av de studentsociala stödåtgärderna. I synnerhet när dessa åtgärder innebär omfattande bygghet, är det väsentligt att planeringen sker i god tid.»

I en skrivelse till Konungen angående åtgärder för att få till stånd ytterligare studentbostäder har 1955 års universitetsutredning sagt bl. a. följande rörande den beräknade tillströmningen av studenter till universitet och högskolor: »Emellertid har universitetsutredningen kommit till den uppfattningen, att man måste räkna med att det totala antalet universitets- och högskolestuderande kommer att stiga från icke fullt 23 000 år 1955 till drygt 40 000 år 1965, varefter skulle följa en period av fortsatt expansion, som kan bli mer eller mindre stark, i varje fall fram till 1970-talets första år, och ingenting talar nu för att man därefter har att vänta någon tillbakagång. — Universitetsutredningen har sålunda måst inrikta sitt arbete på att föreslå åtgärder, varigenom universiteten och högskolorna redan inom de närmaste tio åren skulle ges en fördubblad utbildningskapacitet, en kapacitet som under åren efter år 1965 troligen kommer att behöva ytterligare ökas. . . En universitetsupprustning i fråga om lärarkrafter och undervisningslokaler för ett dubbelt så stort antal studerande blir helt naturligt meningslös eller från början misslyckad, om tillströmningen till de högre läroanstalterna hålles tillbaka till följd av brist på bostäder för de studerande.» Det kan även fastslås att en upprustning vore en orinlighet om icke de studerandes måltidsförhållanden samtidigt löses på ett tillfredsställande sätt.

I sitt utlåtande 1956: 116 uttalade statsutskottet sig i positiv riktning och förutsatte att Kungl. Maj:t vid budgetberedningen hösten 1956 skulle taga förevarande länefråga under förnyad omprövning.

Under våren och hösten 1956 har det segrande förslaget i den inbjudna arkitektpristävlingen rörande den planerade bebyggelsen av kvarteret Ubbo

varit föremål för överarbetning och justering. Vid den granskning av studentmatsalslokalerna som förekommit har det visat sig möjligt att inom den tidigare fastlagda ramen för de föreslagna utrymmena öka serveringskapaciteten från cirka 200 till cirka 260 samtidigt spisande gäster. Dessutom har visats, att den föreslagna utformningen av ekonomitrymmena är sådan, att de utan kostnadskrävande omdisponeringar kan tåla en väsentligt utökad kapacitet. De för en dylik ökning erforderliga utrymmena kan disponeras inom de i kårhuset planerade reservutrymmena. Vidare har en sådan planlösning valts, att man utan större ingrepp skulle kunna ansluta den till en eventuell framtida utvidgning av studentmatsalen.

I sin underdåniga framställning år 1955 räknade studentkåren med en byggnadskostnad för den planerade matsalen på minst 1 030 000 kronor. Sedan det i arkitektpristävlingen segrande förslaget blivit föremål för så noggranna kostnadsberäkningar som möjligt, måste studentkåren nu räkna med en byggnadskostnad för den planerade matsalen på minst 1 280 000 kronor. Det förtjänar härvid att understrykas, att kostnadsökningen icke till någon del beror på att det i tidigare framställningar angivna programmet utvidgats, utan bl. a. på att byggnadskostnaderna stigit med ca 5 procent under tiden juli 1955—juli 1956 och på att den nu gjorda kostnadsberäkningen grundar sig på fullständigare ritningar och handlingar än vad som tidigare slätt studentkåren till buds. Med hänsyn till de rådande kreditrestriktionerna har studentkåren vidare ansett det synnerligen angeläget, att kostnadsberäkningen uppgjordes så exakt och noggrant, att den icke skulle innehålla någon post, vilken vid ett utförande av byggenskapen måste överskridas.

Utskottet. Med anledning av vid 1955 och 1956 års riksdagar väckta motioner har utskottet tidigare uttalat sig beträffande frågan om lån till Uppsala studentkår för uppförande och inredande av en studentmatsal (utlåtanden 1955: 57 och 1956: 116). I sistnämnda utlåtande underströk utskottet vikten av att vitala studentsociala behov — vartill förevarande fråga hörde — bleve tillgodosedda genom insatser från statens sida. Utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t vid budgetberedningen hösten 1956 toge förevarande lånefråga under förnyad omprövning, så att förslag i ämnet kunde föreläggas 1957 års riksdag.

Kungl. Maj:t har icke för innevarande års riksdag framlagt förslag i ämnet.

Utskottet får erinra om att 1955 års universitetsutredning beräknat att det totala antalet universitets- och högskolestuderande komme att stiga från nu icke fullt 23 000 till drygt 40 000 år 1965, varefter skulle följa en period av fortsatt expansion, som kunde bli mer eller mindre stark, i varje fall fram till 1970-talets första år.

Med beaktande av denna prognos samt under erinran om utskottets tidigare uttalanden rörande förevarande lånefråga förutsätter utskottet att Kungl. Maj:t lager ifrågavarande ärende under allvarligt övervägande vid budgetplaneringen för 1958/59.

Av den ståndpunkt, utskottet sålunda intagit, följer att utskottet icke finner sig böra tillstyrka bifall till det i motionerna I: 120 och II: 129 framställda yrkandet. Utskottet förordar emellertid att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet ovan anfört.

Utskottet hemställer alltså,

- a) att motionerna I: 120 och II: 129 icke må av riksdagen bifallas;
- b) att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.

23:o) **Lån till Stockholms högskolas studentkår.** I en inom andra kammaren av herr *Håstad m. fl.* väckt motion (II: 440) har hemställts, att riksdagen må såsom ränte- och amorteringsfritt lån till Stockholms högskolas studentkår, som en första del av ett totalt statsanslag på 2 250 000 kronor för tillbyggnad av studentkårens kårhus, för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

I den mån redogörelse i det följande icke lämnas för motiveringen till nämnda yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Till stöd för yrkandet har anförts bland annat följande.

I likalydande motioner till fjolårets riksdag I: 249 och II: 390 hemställdes, att riksdagen måtte till lån till Stockholms högskolas studentkår för täckande av kostnader för tillbyggnad av studentkårens kårhus för budgetåret 1956/57 anvisa ett investeringsanslag av 1 075 000 kronor.

Motionärerna anförde bland annat att Stockholms högskolas studentkårhus, beläget vid Holländargatan i Stockholm, varit i bruk sedan år 1935. Studentkåren har i framställningar till Kungl. Maj:t i november 1950, februari 1952 och i november 1955 hemställt om statsanslag eller ränte- och amorteringsfritt lån för en planerad tillbyggnad av kårhuset. Studentkårens upprepade framställningar ha icke föranlett proposition till riksdagen.

Sammanfattningsvis framhöllo motionärerna följande:

1. Behovet av en tillbyggnad av Stockholms högskolas studentkårs kårhus synes framgå därav att kårhuset, som togs i bruk år 1935, är dimensionerat för 1 600 personer, under det att studentkåren för närvarande har cirka 4 000 medlemmar, vartill komma handelshögskolans cirka 800 studenter, vilka jämväl äga utnyttja kårhuset.

2. Av Stockholms högskolas studentkårs medlemmar komma inemot 40 % från landsorten; de äro inackorderade i Stockholm eller dess närhet och äro i regel hänvisade till att äta ute på restaurang. Även de i Stockholms stad och dess grannkommuner mantalsskrivna studenterna äro emellertid till följd av långa resvägar i stor utsträckning tvingade att intaga sina måltider utom hemmet. Kårrestaurangen, vars priser ligga väsentligt under priserna hos de privata restaurangerna i högskolans närhet, saknar dock med nuvarande knappa resurser möjlighet att tillgodose efterfrågan.

3. Då staten låtit bygga kårlokaler för, respektive beviljat lån till andra studentkårer, synes man ha utgått från att även ett avsevärt lägre medlemsantal än Stockholms högskolas studentkårs utgör ett tillräckligt underlag för beviljande av statsbidrag till byggande av kårlokaler. Med hänsyn till att ett flertal sådana kårlokaler tillkommit efter det att Stockholms högskolas studentkår år 1950 första gången ansökt om statsbidrag, synes det oss, att nämnda studentkår nu bör stå i tur att beviljas medel för tillbyggnad av sitt kårhus.

Enligt vad motionärerna erfarit är frågan om Stockholms stads andel i finansieringen av ifrågavarande kårhustillbyggnad under behandling.

Stockholms högskolas studentkår har sedermera i framställning till Konungen av den 15 november 1956 anhållit om ett med 1 075 000 kronor höjt statsbidrag eller tillsammans 2 150 000 kronor.

I syfte att snarast kunna påbörja byggnadsarbetet har studentkåren låtit arkitekten professor Paul Hedqvist utarbeta detaljritningar till det nya kårhuset. Härvid har ansträngningarna inriktats på att ytterligare öka restaurangens kapacitet. Detta har lett till att arkitekten — på uppdrag av studentkåren — inkommit med förslag till utbyggnad av den byggnadskropp som sammanbinder det nya och det gamla huset, d. v. s. den del av kårhuset där restaurangköket skall inrymmas. Denna förändring jämte övriga omdispositioner innebär att matsalens kapacitet — jämfört med nuvarande förhållanden — har fördubblats. Vidare har utbyggnaden av den s. k. sammanbyggnadskroppen möjliggjort att ytterligare ett matsalsutrymme kunnat planeras, nämligen i våningsplanet under stora matsalen.

I detta sammanhang förtjänar påpekas, att disproportjonen mellan det pris till vilket studentkårens restaurang kan servera måltider och de priser som förekomma på de i närheten av högskolan belägna restaurangerna blivit allt påtagligare. Med hänsyn härtill och till vad i övrigt anförts framstår det som en utomordentligt angelägen studentsocial åtgärd att så många kårmedlemmar som möjligt beredas tillfälle intaga sina måltider i studentkårens restaurang.

Flera faktorer ha bidragit till att studentkåren nu tvingats begära ett förhöjt statsanslag.

Den planerade utbyggnad av sammanbindningskroppen mellan det gamla och nya kårhuset som vidtagits för att öka restaurangutrymmena har således medfört en förhöjning av den ursprungliga kostnaden.

Även en annan kostnadskrävande förändring av den ursprungliga planen har studentkåren måst vidtaga. Sålunda skola enligt av byggnadsstyrelsen utfärdade anvisningar byggnader av kårhusets karaktär förses med garageutrymmen av visst minimimått. Detta statsmakternas krav har ej kunnat tillgodoses på annat sätt än genom en utbyggnad av källarvåningen, vilken på grund av omfattande sprängningsarbeten kommer att bli relativt kostsam.

Även i övrigt ha vissa smärre förändringar i dispositionen av lokalerna vidtagits. Det har härvid bl. a. blivit möjligt att i det nya kårhuset skaffa lokaler åt Stockholms studentkårers förbundsstyrelse (SSF). SSF är ett samarbetsorgan för Stockholms tio studentkårer och handlägger särskilt studentsociala frågor och då närmast studentbostäder. SSF skulle få disponera sammanlagt ca 150 m² — varav 65 m² lagerlokaler i källaren — och lokalerna skulle användas som tjänsterum och expeditiionslokaler åt den s. k. intressebyrån. Det må framhållas att SSF genom intressebyrån bedriver en omfattande studentsocial verksamhet dels genom förmedling av bostadsrum, dels genom försäljning av ett stort antal nyttoartiklar till kraftigt reducerade priser; årsomsättningen uppgår till drygt 300 000 kronor.

Det framstår som en angelägen studentsocial åtgärd att stockholmstudenternas centrala organisationer få ändamålsenliga arbetslokaler.

Med anledning av dessa förändringar har studentkåren låtit utföra ny kostnadsutredning, enligt vilken byggnadskostnaderna böra beräknas till 4 250 000 kronor. Härav har kostnaden för tillbyggnaden beräknats till 2 850 000 kronor för en volym av 15 000 m³ av kårhusets totala volym på 25 000 m³. Kostnaden för ombyggnadsarbetena har sålunda beräknats till 1 400 000 kronor, varav ungefär 550 000 kronor för breddningen av sammanbindningskroppen.

Ökningen av byggnadskostnaderna, som föranletts dels av en önskan att

intensifiera och rationalisera restaurangdriften, dels av byggnadsstyrelsens direktiv angående garageutrymmen, dels också av den kostnadsstegring som ägt rum sedan studentkårens förra framställning gjordes, förklarar varför studentkåren måste anhålla om en förhöjning av det tidigare begärda statsanlaget.

Det är uppenbart att i dagens läge stark restriktivitet måste iakttagas i fråga om investeringar och att även annars angelägna investeringar måste skjutas på framtiden. Det förefaller emellertid föga ändamålsenligt att under en följd av år stoppa utbyggnaden av ett kårhus för Stockholms högskolas studentkår när samtidigt kårens medlemsantal snabbt växer.

Studenterna i Stockholm har under de senaste åren icke fått några nya gemensamhetslokaler, medan sådana i ganska stor omfattning tillkommit i universitetsstäderna. Ända sedan 1950 ha studenterna vid Stockholms högskolas studentkår sökt få statsmakternas stöd för att lösa sin lokalfråga. Av de studentkårer som omkring år 1950 sökte statsanslag för att lösa sina lokalfrågor ha alla utom Stockholms högskola fått bidrag; det synes rimligt att även Stockholms högskola får möjlighet att tillbygga sitt kårhus.

Studentkåren har till oss uppgivit att den, därest garantier erhållas att kåren för den slutliga finansieringen får begärt anslag, beräknar kunna under byggnadstiden sköta finansieringen i huvudsak med hjälp av egna medel och donationsmedel.

För studentkåren skulle det därför vara till fyllest att för budgetåret 1957/58 som en första etapp erhålla ett mindre statsanslag.

Utskottet. Med anledning av vid 1956 års riksdag väckta motioner om anvisande av ett investeringsanslag såsom lån till Stockholms högskolas studentkår för täckande av kostnader för tillbyggnad av studentkårens kårhus framhöll utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande 1956: 116 bland annat, att enligt utskottets mening förhandlingar lämpligen borde upptagas angående Stockholms stads andel i finansieringen av kårhusets tillbyggnad. I skrivelse till Kungl. Maj:t 1956: 269 gav riksdagen till känna vad utskottet i ärendet anfört.

Genom beslut den 28 september 1956 har Kungl. Maj:t med anledning av riksdagens ifrågavarande beslut uppdragit åt Stockholms högskolas förhandlingskommitté att med Stockholms stad upptaga förhandlingar rörande ovannämnda fråga.

Vid sådant förhållande är utskottet icke berett att biträda det i motionen II: 440 framställda yrkandet.

Utskottet vill emellertid liksom i det under nästföregående punkt behandlade ärendet understryka vikten av att vitala studentsociala behov bli under statens medverkan tillgodosedda. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t, så snart resultatet av omförmälda förhandlingar föreligger, tager här berörda lånefråga under ytterligare omprövning och för riksdagen framlägger det förslag, vartill ärendet må giva anledning.

Utskottet förordar att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet sålunda anfört.

Utskottet hemställer förty,

- a) att motionen II: 440 icke må av riksdagen bifallas;
- b) att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.

24: o) Tidigare behandlad fråga. Utskottet har tidigare avgivit utlåtande (nr 29) i fråga om Kungl. Maj:ts under punkten 20 framställda förslag angående Nybyggnad för konstfackskolan, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 30 april 1957

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF KARLSSON

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Ohlon, Näsström, Gustaf Andersson, Ivar Johansson, Birger Andersson, Ragnar Persson, Thun, Axel Andersson, Sunne, Elfving, Ragnar Bergh, Rikard Svensson, fröken Ranmark och herr Nils Theodor Larsson; samt

från andra kammaren: herrar Åkerström, Petterson i Degerfors, Staxäng, Rubbestad, Svensson i Alingsås, Widén, Blidfors, fröken Karlsson, fru Wallin, fröken Vinge, herrar Gerhard Nilsson i Gävle, Arvidson, Helén, Svensson i Kungälv och fröken Liljedahl.

Reservationer

1) vid punkten 20 (Statens lånefond för universitetsstudier) av herrar Axel Andersson, Sunne, Nils Theodor Larsson, Widén, fröken Vinge, herr Helén och fröken Liljedahl, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 118 och II: 128 samt I: 359 och II: 445, sistnämnda två motioner såvitt här är i fråga, samt att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna I: 118 och II: 128 samt I: 359 och II: 445, sistnämnda två motioner såvitt här är i fråga, till Statens lånefond för universitetsstudier för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 8 300 000 kronor.»

2) vid punkten 22 (Lån till Uppsala studentkår)

a) av herrar Ohlon, Axel Andersson, Sunne, Nils Theodor Larsson, Widén, fröken Karlsson, fru Wallin, fröken Vinge, herr Helén och fröken Liljedahl, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 120

och II: 129 och att till följd härav utskottets yttrande och hemställan från och med det stycke på s. 19, som börjar med »Med beaktande», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet vill med beaktande av denna prognos understryka vikten av att vitala studentsociala behov bli under statens medverkan tillgodosedda. Av den ståndpunkt, utskottet sålunda intagit, följer, att utskottet finner sig böra tillstyrka bifall till det i motionerna I: 120 och II: 129 framställda yrkandet.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 120 och II: 129, till *Lån till Uppsala universitets studentkår* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 1 280 000 kronor.»

b) av herr *Stazäng*

3) vid *punkten 23* (Lån till Stockholms högskolas studentkår)

a) av herr *Arvidson*

b) av herr *Helén*.